

CONTRIBUȚII LA INTEGRAREA NEVĂZĂTORILOR ÎN SOCIETATE PRIN INTERMEDIUL PLANTELOR CULTIVATE

PROFIRA VIDRASCU, A. OPREA

We have attempted, by growing a number of plants with outstanding growth, smell and colour characteristics, to help the completely or partially blind to perceive the secrets of nature and to understand reality.

The section intended for the above mentioned social category, the first of this kind in this country, comprises at

this initial stage 65 taxons. These taxons prove fit for our intention on account of their high content of essential oils, resins, balsams; moreover, they emanate strong smells upon touching, feeling and smelling. The inscriptions with the names of the taxons and the other characterizing data are written in Braille.

Din cele mai îndepărtate timpuri, omul a fost atras de natură, fapt ce l-a determinat să observe și să cunoască plantele ce-l înconjurau. Cunosându-le, a încercat, în decursul timpului, să le întrebuițeze în folosul său, îmbinând utilul cu frumosul, născându-se astfel nevoia cultivării plantelor.

Din studiile efectuate și materialul bibliografic consultat, cu ajutorul ASOCIAȚIEI NEVĂZĂTORILOR DIN IAȘI privind munca și activitatea celor lipsiți de vedere, am putut desprinde dragostea lor profundă pentru natură și importanța simțului tactil și al mirosului în recepționarea mediului înconjurător, în procesul de autocunoaștere, al rezistenței și forței de a învinge acest handicap. De asemenea, am înțeles și faptul cât de datori suntem acestei categorii sociale.

Citând pe scriitoarea americană nevăzătoare – surdă – HELEN KELLER, «miracol al condiției umane» că «Percepțiile tactile sunt trainice și definitive, ceea ce reușim să atingem cu mâinile nu ne mai ascunde nimic nebulos sau incert. Mirosul îmi mijlocește mai mult decât pipăitul și atingerea, înțelegerea modalității în care funcționează probabil vederea și auzul. Parcă gândeam și dormeam în interiorul degetelor mele. Dacă aș fi creat un om, desigur aș fi așezat creierul și sufletul în vârful degetelor sale».

Bazându-ne pe aceste considerente, în articolul de față ne-am propus să încercăm a-i însoți pe nevăzătorii orașului Iași și ai celor din țară care vizitează sau vor vizita Grădina Botanică Iași, în tainele naturii și să-i ajutăm să cunoască realitatea așa cum este.

Astfel, în cadrul sectorului Ornamental al Grădinii Botanice Iași, a luat ființă, începând cu toamna anului 1991, o secție cu plante cultivate, destinată numai acestei categorii sociale (nevăzători), care prin proprietățile lor deosebite de dezvoltare, miros și culoare vor contribui la perceperea, înțelegerea și cunoașterea unui număr însemnat de plante, a celor cu deficiențe vizuale, prin pipăit și miros.

În alegerea taxonilor destinați acestei secții unice și pentru prima dată înființată la noi în țară, ne-am ghidat după rolul important al unor plante în înfrumusețarea locurilor de muncă și odihnă, a vieții în general și după întrebuințarea lor în scopuri alimentare și medicinale.

Secția, în prima etapă este populată cu un număr de 65 taxoni anuali și pereni conform conspectului alăturat (*Achillea filipendulina* Lam.; *Achillea millefolium* L.; *Agastache mexicana* (H.B.K.) Lint. et Epling; *Ajuga genevensis* L.; *A. reptans* L.; *Anemone sylvestris* L.; *Anethum graveolens* L.; *Anthemis nobilis* L.; *A. tinctoria* L.; *Aquilegia hybrida* L.; *A. vulgaris* L.; *Artemisia abrotanum* L.; *A. absinthium* L.; *A. dracunculus* L.; *Betonica officinalis* L.; *Calendula officinalis* L.; *Centaurea moschata* L.; *Cephalophora aromatica* Schrad.; *Cheiranthus cheiri* L.; *Chelidonium majus* L.; *Chrysanthemum carinatum* Schousb.; *Ch. coronarium* L.; *Ch. indicum* L.; *Ch. parthenium* (L.) Bernh.; *Ch. zawadschii* Herbich.; *Convallaria majalis* L.; *Coriandrum sativum* L.; *Dianthus carthusianorum* L.; *D. chaboud* Hort.; *D. chinensis* L.; *D. knappii* (Pant.) Aschers et Kanitz.; *Digitalis grandiflora* Mill.; *D. lutea* Auct.; *D. purpurea* L.; *Echinacea purpurea* (L.) Mnch.; *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.; *Foeniculum vulgare* Mill.; *Helichrysum arenarium* (L.) D.C.; *H. italicum* (Roth.) G.D.fil.; *Hyssopus officinalis* L.; *H. officinalis* var. *albus* Alep.; *Iberis sempervirens* L.; *Impatiens balsamina*

L.; *Kochia scoparia* (L.) Schrad.; *Lavandula angustifolia* Mill.; *Lathyrus odoratus* L.; *Levisticum officinale* Koch.; *Madia elegans* D. Don; *Majorana hortensis* Mnch.; *Melilotus officinalis* (L.) Medik.; *Melissa officinalis* L.; *Mentha piperita* Wirtg.; *Monarda didyma* L. 'Adam'; *Narcissus hybrida*; *Nicotiana alata* Link. et Otto; *Ocimum basilicum* L.; *Origanum vulgare* L.; *Pelargonium odoratissimum* (L.); *P. radula* (Cav.) L. Herit.; *P. zonale* (L.) Ait.; *Petunia hybrida* Hort.; *Prunella grandiflora* (L.) Jacq.; *P. vulgaris* L.; *Reseda odorata* L.; *Rosmarinus officinalis* L.; *Ruta graveolens* L.; *Salvia broussonetii* Benth.; *Salvia farinacea* Benth.; *S. horminum*; *S. officinalis* L.; *S. pratensis* L.; *S. ringens* Sibth. et Sm.; *Santolina chamaecyparissus* L.; *S. virens* Mill.; *Satureja hortensis* L.; *Satureja montana* L.; *Satureja caerulea* Jka.; *Tagetes erecta* L.; *Tagetes patula* L.; *T. tenuifolius* Cav.; *Tenacetum balsamita* L.; *T. vulgare* L.; *Thymus vulgaris* L.; *Tropaeolum majus* L.; *Valeriana officinalis* L.; *Zinnia elegans* Jacq., *Z. haegeana* Regel.).

Taxonii corespund acestui deziderat prin faptul că, datorită conținutului ridicat de substanțe vegetale de origine secundară ca uleiuri eterice, glicozide, rășini, balsamuri, taninuri, alcaloizi, fitoncide și insecticide vegetale etc., emană mirosuri puternice la atingere, pipăit și miros.

Pentru însușirea corectă și reală a tuturor datelor privind taxonii cultivați în cadrul secției de nevăzători se fac descrieri scurte cu încadrarea sistematică a taxonului, indicându-se familia, denumirea științifică și populară acolo unde există, clasificarea după particularitățile biologice-plante anuale, perene, arbust sau subarbust, coloritul florilor, originea taxonului și întrebuințările lui. Etichetele cu toate aceste date ce indică taxonul în cadrul secției pentru nevăzători sunt scrise în alfabetul Braille.

Astfel, vizitatorul nevăzător dorind să cunoască o plantă, cât și întrebuințările respective, se va descurca singur prin mijloacele reale ce-i stau la dispoziție în viața de toate zilele, fără a apela la noi sau a aștepta pe cineva care să-i descrie o anumită plantă ce-l va interesa.

În felul acesta am încercat să aducem mica noastră contribuție la integrarea și pătrunderea în tainele naturii a celor lipsiți de vedere.

În anii ce vor urma vom căuta să îmbunătățim sortimentul de plante și poate în unele sectoare care vor adera ideii noastre să dublăm etichetele la plantele indigene, comune, cu scrisul în alfabetul Braille.

Concluzii

1. Din trecerea în revistă a taxonilor introduși în secția pentru nevăzători, considerăm că aceasta prezintă un sortiment bogat și variat de specii în scopul integrării în natură a nevăzătorilor.

2. Este necesară îmbogățirea secției pentru nevăzători și cu taxoni agățători (liane) necesari ornării pe verticală.

BIBLIOGRAFIE

1. Adamescu V., 1980 – Rev. «Viața nouă», 4.
2. Encke F., 1958-1961 – *Pareys Blumengartnerei*, Bd. I, II, Berlin
3. * * *, 1980 – Rev. «Viața nouă», 4.
4. Ionescu N., 1981 – Rev. «Viața nouă», 3.
5. Neamțu G., 1981 – *Biochimie vegetală*, Ed. Ceres, București.
6. Vidrașcu Profira, Leocov M., 1982 – Culegere de studii și articole de biologie, 2, Iași.
7. Vilmorin-Andrieux, 1909 – *Les fleurs de plaine terre*, Paris.
8. Zander R., 1964 – *Handwörterbuch der Pflanzennamen*, Stuttgart.